

MŰHELY

NÉMETH KÁLMÁN

Fél évszázada alakult meg a
Magyar Hidrológiai Társaság
Soproni Területi Szervezete

A Szervezet tagsága és meghívott vendégei 2011. május 18-án emlékülésen ünnepelték a napra pontosan 50 éve történt megalakulásukat. A megemlékezésen Havas András, a helyi szervezet elnöke tartott üdvözlő és visszaemlékező beszédet. Az ünnepelteket köszöntötte Ijjas István professzor emeritus, a Társaság elnöke, Abdai Géza, a város alpolgármestere, Bercik Árpád akadémikus, valamint Pannonhalmi Miklós főmérnök, a győri Vízügyi Igazgatóság és Várszegi Csaba, a társaság vízellátási szakosztálya képviselőjében. Az elmúlt 50 év történetét Németh Kálmán alelnök foglalta össze.

A soproni önálló csoport létrejöttének előzményei

Az elmúlt évszázadban városunk és környékének polgárai kedvelt fürdőzési, sportvitorlázási és kiránduló helyének számított a Fertő. Az ökológiai kutatók is széles területen meríthettek tudományos alapot a tó élővilágának megismerésében. Az 1950-es években ezek a lehetőségek mind jobban beszűkültek, amiből az érintettek kivezető utat kerestek.

A kutatók, közülük a legismertebbek Vendel Miklós (geológia), Varga Lajos (hidrobiológia), Mika Ferenc (halbiológia), Nagy Károly (halászat), Csapody István (botanika) az osztrák féllel közös kutatási lehetőséget kerestek. A fővárosi Fertő-kutató szakemberek segítségével, elsősorban Pichler János, az akkori Országos Vízügyi Főigazgatóság főmérnöke és a helybéli Vendel Miklós előkészítésével megalapították a Fertőtő Kutató Tudományos Bizottságot.

Hasonló szándék vezérelte azt a kört is, amely számára a tó elsősorban sport- és szórakozási célokat szolgált. Garád Róbert a Fertői Vitorlásszövetség akkori elnöke, a „Fertő-imádók” képviselőjében kereste meg Vendel Miklóst, aki akkor már a Magyar Hidrológiai Társaság (MHT) tagja volt, korábban pedig a Magyarhoni Földtani Társulat Hidrológiai Szakosztályát vezette, amelyből a MHT 1949. január 26-án megalakult.

Végezetül a kutatók támogatásával, a két csoport összefogásából a fenti időpont-ban, a Fertő-kutatást kiemelve, megalakult az akkori MHT önálló soproni csoportja, dacára annak, hogy a győri csoport már egy évtizede megyei szervezetként működött.

Az első időszak

A tudományos, szakmai elkötelezettség meghatározó volt a csoport tevékenységében, de ezen belül a ciklusok elnökei erős szakmai befolyással bírtak. Az első időszakban az ökológiai, a térségi hidrogeológiai, a városi közműellátási témák domináltak, mert az elnökök ezekhez a területekhez álltak közel.

Az első elnök, Varga Lajos (1890–1963, 1. kép) több évtizede kutatta és publikálta a Fertő-tóval kapcsolatos hidrobiológiai eredményeit. Ez a tény elnökké választásában is jelentős szerepet játszott. Betegsége miatt vezetőtársai, elsősorban Garád Róbert titkár, valamint Vendel Miklós és Boronkai Pál segítették munkájában, egyúttal saját szakterületüknek is nagyobb hangsúlyt adva.

1961-1963

1963-1970

1970-1977

1977-1985

Boronkai Pál (1917–1970, 2. kép) a város főmérnökeként lett elnök abban az időszakban, amikor a város a határsávi bezártságból kiszabadulóban, az újjáépítés, elsősorban a közművek rekonstrukciójának gondjaival küszködött. Segítséget a csoport tagjaitól – a Vízgazdálkodási Társulat (Zádor Alfréd, Szekér Lajos, Színai Lajos) és a helyi Vízmű szakembereitől (Szatmári Zoltán, Kovács Tibor) – kért és kapott. Ezek mellett a Fertő-kutatás és a hidrogeológia valamivel kisebb teret kapott.

Vendel Miklós (1896–1977, 3. kép) akadémikus ciklusának elején átmenetileg előtérbe kerültek a geológia szakterületei, de Németh Kálmán, a Vízmű főmérnöke bekapcsolódásakor már a vízellátási és szennyvizes témáknak kellett nagyobb hangsúlyt adni, hiszen a '70-es években a várost a vízhiány és az Ikva-patak bűzáradata jellemezte.

Kisházi Péter (1928–1988, 4. kép) elnöksége alatt, Köves László titkári belépésével elindult a második szakaszt jellemző átalakulás, a közművek gyakorlatiasabb szakterületeinek bevonása az akkor már (1974 októberétől) Soproni Területi Szervezet tárgyalt témái közé. Tompa Károly és Rácz József révén hatékonyan működött az erdészeti hidrológia kutatásainak ismertetése is. A ciklus közepére kialakult lényegi változásoktól számítjuk a második időszakot.

A második időszak

A hangsúlyok eltolódása ellenére a második időszak elejére kialakult a szervezet szakmai tevékenységi köre, nevezetesen a Fertő-kutatás, hidrogeológia, vízi-közmű szolgáltatások, források és kisvízfolyások, valamint az erdészeti hidrológia. Az elnökök között ugyan egy Fertő-kutató is található, de a tagság összetétele a kialakított szakági irányokat nem változtatta meg. Köves Lászlónak (1933–1986, 5. kép) a ciklus elején bekövetkezett tragikus halála miatt a vezetést alelnöke, Németh Kálmán (6. kép) vitte tovább. A tragédia mellett a rendszerváltozást megelőző elfoglaltság és közöny is rányomta bélyegét a működésre, csökkent a tagság és az előadói üléseken megjelentek száma.

1985-1990

1990-1996

1996-

Takáts Tamás (7. kép) ciklusában, 1990 és 1996 között emelkedett a létszám, a megjelenések aránya. Újra előtérbe kerültek a Fertő-tavi témák. Mindezeket segítette, hogy Havas András a MHT vezetőségében különböző tisztséget betöltve jelentősen bővítette a szervezet kapcsolati rendszerét.

Havas András (8. kép) hosszantartó ciklusát már a stabilitás, a szakmai fejlődés nyomon követése, a sokirányú kapcsolatok bővítése, a tagság és a jogi tagok létszámának növelése, megtartása, valamint a jó közösségi szellem jellemzi. Segíti a munkát a közeli munkatársak és a jól megválasztott külső vezetőségi tagok összehangolt tevékenysége is.

* * *